6. e-BEYAS SEMPOZYUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

09 Ekim 2026

Ankara Üniversitesi ev sahipliğinde, 8-9 Ekim 2026 tarihlerinde gerçekleştirilen 6. e-BEYAS Sempozyumunda, "Elektronik Belgelerin Geleceği ve Geleceğin Belgeleri" ana teması çerçevesinde elektronik belge yönetimi, kurumsal e-arşiv sistemleri, yapay zekâ ve bilgi güvenliği alanlarındaki güncel gelişmeler ve geleceğe yönelik ihtiyaçlar, disiplinler arası bir yaklaşımla ele alınmıştır. **550 kişinin katılım sağladığı** 6. E-BEYAS Sempozyumu'nda **8 oturumda 34 bildiri** sunulmuştur. Sempozyumda sunulan bildiriler ve yapılan tartışmalar neticesinde dijital dönüşümün başarısının yalnızca teknolojik altyapıların geliştirilmesine değil, belge yönetimi ilkelerinin, kurumsal sorumlulukların ve uzun süreli koruma gereksinimlerinin birlikte değerlendirilmesine bağlı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Geleceğin bilgi ve belge sistemlerinin güvenilirliği, bütüncül bir yönetim anlayışının benimsenmesini zorunlu kılmaktadır.

Sempozyum kapsamında ele alınan EBYS yönetim süreçleri, kurumsal e-arşiv sistemleri, veri merkezleri ve sistemler arası entegrasyonlar, elektronik belgelerin yaşam döngüsünün birbirinden bağımsız uygulamalar üzerinden yönetilemeyeceğini göstermiştir. Belgenin üretiminden tasnif edilip dosyalanmasına, kullanımından arşivsel korumaya ve erişime sunulmasına kadar bütün süreçlerin ortak standartlar, tanımlı görev ve sorumluluklar ve sürdürülebilir yönetişim mekanizmaları çerçevesinde yürütülmesi gerekmektedir. Hâliyle kurumsal e-arşivlerin yalnızca birer depolama ortamı olarak değil; belgenin bağlamını, üstverisini, bütünlüğünü ve erişilebilirliğini koruyan stratejik bilgi altyapıları olarak yapılandırılması önem taşımaktadır. Bu doğrultuda kurumların EBYS, e-arşiv ve veri merkezi altyapılarını birlikte çalışabilirlik, bilgi güvenliği ve uzun süreli koruma ilkeleri temelinde ele almaları önerilmektedir.

Elektronik belgelerin güvenilirliği ve uzun süreli korunması, Sempozyum'da tartışılan konulardan birini oluşturmuştur. Kurumsal web siteleri, sosyal medya kayıtları, veri tabanları, e-postalar ve görsel-işitsel malzemeler gibi belge türleri, geleneksel belge yönetimi yaklaşımlarının ötesinde değerlendirme ve koruma yöntemlerine ihtiyaç duymaktadır. Bu kaynakların güvenilirliklerinin sürdürülebilmesi için üretim süreçlerinden itibaren uygun üstverinin oluşturulması, işlemlerin izlenebilir kılınması ve koruma süreçlerinin belgelendirilmesi gerekmektedir. Bunu sağlayacak araçlardan biri olarak elektronik arşiv paketleri öne çıkmaktadır. Arşiv paketleri, güvenilirlik bilgilerinin ve koruma üstverisinin birlikte yönetilmesini sağlayan temel araçlardan biri olarak ele alınmalı; bu paketlerin farklı belge türlerine ve kurumsal ihtiyaçlara uyarlanmasına yönelik araştırmalar desteklenmelidir.

Tüm bunlarla birlikte, yapay zekâ destekli belge üretimi, otomatik tasnif, karar destek sistemleri ve akıllı kurumsal hafıza uygulamaları, belge yönetimi süreçlerinin etkinliğini artırabilecek önemli fırsatlar sunmaktadır. Ancak hatalı sınıflandırma, algoritmik önyargı, açıklanabilirlik eksikliği, belge bağlamının kaybolması, veri güvenliği ve otomatik kararların denetlenebilirliği gibi riskler, bu teknolojilerin kontrolsüz biçimde kullanılmaması gerektiğini göstermektedir. Yapay zekâ uygulamalarının belge yönetimine entegrasyonunda insan denetimi, uzman değerlendirmesi, işlem kayıtlarının tutulması, veri kalitesinin güvence altına alınması ve kurumsal sorumlulukların açıkça belirlenmesi temel ilkeler olarak öne çıkmaktadır. Ayrıca yapay zekâ tarafından üretilen veya dönüştürülen içeriklerin belge niteliği, kaynağı, özgünlüğü ve delil değeri konusunda hukuki, teknik ve arşivsel ölçütlerin geliştirilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.

Kişisel verilerin korunması, dijital mahremiyet, siber güvenlik, saklama ve imha süreçleri de elektronik belge yönetiminin ayrılmaz unsurları olarak değerlendirilmelidir. Belgeye erişim ve uzun süreli koruma gereksinimleri ile mahremiyet ve veri koruma yükümlülükleri arasındaki dengenin, açık politikalar ve risk temelli uygulamalarla kurulması gerekmektedir. Kurumsal bilgi altyapılarının güvenliği yalnızca teknik önlemlerle sağlanamayacağından, çalışanların farkındalığı, kurumsal güvenlik kültürü, yetkilendirme mekanizmaları ve düzenli denetimler birlikte ele alınmalıdır. Bu kapsamda mevzuat ve standartların yeni teknolojiler karşısındaki yeterliliği incelenmeli; uygulamada karşılaşılan uyum sorunlarının giderilmesine yönelik kurumsal rehberler ve uygulanabilir yönetişim modelleri geliştirilmelidir.

6. e-BEYAS Sempozyumu, elektronik belgelerin geleceğinin teknoloji, yönetişim, güvenlik, hukuk ve arşivsel koruma boyutlarının birlikte ele alınmasıyla şekilleneceğini göstermektedir. Gelecek dönemde disiplinler arası araştırmaların artırılması, ortak standart ve uygulama rehberlerinin geliştirilmesi, pilot projelerin yürütülmesi ve araştırma sonuçlarının kurumsal uygulamalara aktarılması öncelikli çalışma alanları olarak öne çıkmaktadır. Akademi, kamu kurumları ve özel sektör arasındaki iş birliğinin güçlendirilmesi, Türkiye'nin sürdürülebilir, güvenilir ve birlikte çalışabilir elektronik belge ve arşiv altyapılarının geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

6. e-BEYAS 2026 Sempozyumu Düzenleme Kurulu Adına
Prof. Dr. Bahattin YALÇINKAYA
Dr. Öğr. Üyesi Özhan SAĞLIK